

Programma Onderzoek en Innovatie voor een duurzame kalversector

van

Stichting Brancheorganisatie Kalversector

Voorwoord

De door de minister van Economische Zaken erkende Stichting Brancheorganisatie Kalversector (SBK) heeft in het belang van de aangesloten Nederlandse kalvereigenaren een programma Onderzoek en Innovatie voor een duurzame kalversector opgesteld. Dit programma is voor een belangrijk deel ontleend van het sectorplan Versnelling verduurzaming kalverhouderij van de SBK.

Vanuit dit programma werkt SBK aan onderzoek naar de basisrandvoorwaarden die nodig zijn voor een goede productie van vleeskalveren om de kalvereigenaren toekomstbestendig te houden op zowel economisch als maatschappelijk gebied. Meer kennis over en inzicht in de basisrandvoorwaarden betekent namelijk dat een kalvereigenaar zijn bedrijfsspecifieke keuzes beter kan onderbouwen. Dit draagt direct bij aan een beter verdienmodel.

Het programma loopt vanaf het moment van inwerking treden van verbindendverklaring tot en met 31 december 2027. Gedurende deze periode worden onderzoeken uitgevoerd op de onderzoeks-onderwerpen die in dit programma zijn beschreven. Hiermee wil SBK kennis ontwikkelen, zodat iedere Nederlandse kalvereigenaar zijn verdienmodel kan verbeteren.

Het vorige programma Onderzoek en Innovatie is vanaf medio 2019 operationeel en dient eind 2020 te worden afgewikkeld. Door deze korte termijn, waarbinnen het gestarte onderzoek ook afgerond dient te zijn, kon maar beperkt gebruik worden gemaakt van het avv-instrument om onderzoek te financieren. In het programma van 2021 – 2027 komen de verschillende thema's en onderzoeks-richtingen mede daarom terug met uitbreiding naar thema's rondom klimaat-, milieu- en duurzaamheidsvraagstukken. Deze thema's zullen naar verwachting tot 2030 doorlopend aandacht behoeven.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Onderzoek	5
2.1 Diergezondheid (inclusief dierenwelzijn)	6
2.2. Voedselveiligheid en Volksgezondheid	9
2.3. Klimaat, milieu en duurzaamheid.....	10
3. Meerjarig	12
4. Budget	12
5. Verantwoording.....	14
5.1 Belang voor aangesloten en niet-aangesloten kalvereigenaren.....	14
5.2 Jaarlijkse verantwoording budget	14
Bijlage: Innovatie en Onderzoeksprojecten	15
1 DIERGEZONDHEID INCLUSIEF DIERENWELZIEN.....	15
2 VOEDSELVEILIGHEID EN VOLKSGEZONDHEID	16
3 KLIMAAT, MILIEU EN DUURZAAMHEID	17

1. Inleiding

De kalvereigenaar koopt jonge kalveren (nuchtere kalveren, ook wel nuka's genoemd) aan afkomstig van verschillende melkveebedrijven in Nederland en van melkveebedrijven in andere lidstaten. De meerderheid van de nuka's wordt na afvoer van het melkveebedrijf bijeengebracht op verzamelcentra, vanwaar de aangekochte nuka's na selectie naar de kalverhouderijen gaan. De kalvereigenaar draagt zorg voor huisvesting, voer en de verzorging van de vleeskalveren tot een slachtleeftijd van maximaal twaalf maanden. De kalvereigenaar kan daarbij de verzorging, huisvesting en/of voeding extern betrekken. Hiervoor bestaan in de kalversector verschillende constructies. Vleeskalveren worden primair gehouden voor de productie van kalfsvlees of rosékalfsvlees. De kalvereigenaar verdient zijn inkomen met de verkoop van slachtrijpe vleeskalveren aan de verwerkende industrie en/of met de verkoop van startkalveren aan zg. afmestbedrijven. De schaalgrootte van een kalvereigenaar varieert van enkele honderden vleeskalveren tot meer dan honderdduizend vleeskalveren.

Een gezond en goede kwaliteit nuka is van groot belang voor het inkomen van de kalvereigenaar. Diverse factoren hebben invloed op de kwaliteit en gezondheid van het nuka zoals het ras of type dier, de gezondheidsstatus en management van het bedrijf van geboorte, het seizoen in verband met het aanbod van nuka's, het management van de kalverhouder, maar ook van afzetmogelijkheden van het kalfsvlees. Voor de marktsituatie van de kalvereigenaar is vanzelfsprekend ook het aanbod in andere Europese landen met productie met traditionele eigen consumptiemarkten en de mogelijkheden voor afzet naar derde landen van belang. Een kalvereigenaar heeft daarentegen niet of nauwelijks invloed op het aanbod en de kwaliteit van de nuka's.

De kwaliteit van het uiteindelijke vleeskalf is voor een belangrijk deel afhankelijk van de keuzes die de kalvereigenaar maakt. Denk hierbij aan het verzamelen van geschikte kalveren, transporteren van geselecteerde kalveren, wijze van houden van de vleeskalveren (kwaliteit van huisvesting, het stalklimaat, de kwaliteit van het voer en het drinkwater, het diergericht management (verzorging, hygiëne, preventieve en curatieve maatregelen bij diergezondheidszorg)), de keuze over de dierenwelzijnssituatie op het vleeskalverbedrijf, keuzes in het milieumanagement voortvloeiend uit o.a. het 'stikstofdossier', verduurzamingskeuzes voortvloeiend uit het Klimaatakkoord van Parijs, maar bijvoorbeeld ook aan mogelijke geharmoniseerde data-uitwisseling met het oog op afzet- en productinnovatie. En niet te vergeten de invloed van deze keuzes zowel op elkaar als op het eindproduct.

Bovengenoemde factoren, zogenaamde basisrandvoorwaarden, zijn voor elke kalvereigenaar van belang. De basisrandvoorwaarden zijn onafhankelijk van de bedrijfsgrootte, het staltype, het soort vleeskalveren dat gehouden wordt en/of seizoensinvloeden. Ze zijn van oudsher voor alle kalvereigenaren van belang voor het eindproduct en beïnvloeden sterk het verdienmodel van de kalvereigenaar. De resultaten van het collectief gefinancierde onderzoek naar deze basisrandvoorwaarden hebben een précompetitief karakter, zijn op hetzelfde moment toegankelijk voor alle kalvereigenaren en kunnen door elke kalvereigenaar worden gebruikt bij het maken van bedrijfsspecifieke keuzes. Door de voortschrijdende eisen van markt en maatschappij moeten er continu verbeteringen worden doorgevoerd in de bedrijfsvoering.

De basisrandvoorwaarden zijn vertaald in drie onderzoeksonderwerpen:

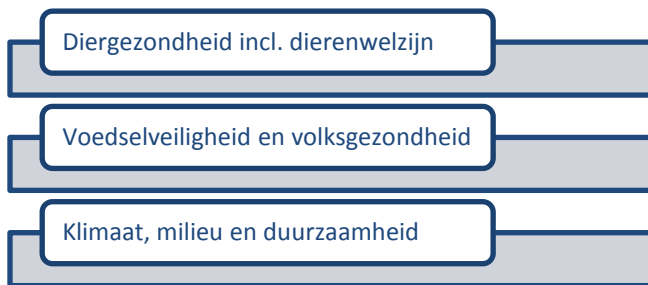
- Diergezondheid (inclusief dierenwelzijn);
- Voedselveiligheid en volksgezondheid;
- Klimaat, milieu en duurzaamheid.

Onderzoek op één enkel individueel kalverbedrijf zal nooit leiden tot voldoende gegevens om statistisch onderbouwd maatregelen en interventies aan te bevelen (voor dat kalverbedrijf). Dit vraagt daarom om onderzoek op meerdere kalverbedrijven of in een gestandaardiseerde omgeving waar uiteindelijk concrete handelingsperspectieven voor de individuele kalvereigenaar naar voren komen. Er zijn afhankelijk van de bedrijfsstrategie verschillende bedrijfsspecifieke keuzes te maken. Meer inzicht in de basisrandvoorwaarden betekent dat de kalvereigenaar zijn bedrijfsspecifieke keuzes beter kan onderbouwen. Dit vraagt kennis en kunde bij de kalvereigenaar over de verschillende basisrandvoorwaarden die met elkaar interacteren of relatief nieuw zijn. Onderzoek naar het inzichtelijk maken van interacties en concrete handelingsperspectieven voor de kalvereigenaar faciliteert het maken van goed onderbouwde bedrijfsspecifieke keuzes. Deze keuzes zijn zeer bepalend voor het verdienmodel van individuele kalvereigenaren. Zonder dit onderzoek verliest een kalverbedrijf op termijn zijn bestaansrecht. Kwaliteit en productie blijven dan achter en het verdienmodel wordt ondermijnd. Dit geldt ongeacht het afzetkanaal van de vleeskalveren (nationale of internationale markt) of dat er geproduceerd wordt voor de reguliere markt of voor een niche-concept. Omdat het onderzoek naar en innovatie van de basisrandvoorwaarden betreft, kan iedere kalvereigenaar de benodigde informatie eruit halen. Welke informatie de kalvereigenaar gebruikt, is afhankelijk van zijn bedrijfsopzet en werkwijze, dat veel meer omvat dan alleen het onderscheid regulier/marktconcepten. Daarom zijn er ook geen verschillen tussen een kalvereigenaar die wel of niet is aangesloten bij SBK.

Een tarief per vleeskalf is logisch, omdat de mogelijke extra verdiensten door onderzoek en innovatie recht evenredig is met het aantal vleeskalveren. Bij de bepaling van de tarieven per vleeskalf is rekening gehouden met de waarde van het betreffende vleeskalf (vleeskalf of uitsplitsing naar start- en afmestkalf). Deze is nauw gerelateerd aan de bijdrage van deze vleeskalveren aan het verdienmodel van de kalvereigenaar. In de bijlage 'Aanvraag AVV' is dit nader onderbouwd.

2. Onderzoek

Zoals in het vorige hoofdstuk beschreven, zijn de voor alle kalvereigenaren relevante basisrandvoorwaarden vertaald in de onderstaande drie onderzoeks- en innovatieonderwerpen (zie figuur 1).

Figuur 1: Onderzoeksonderwerpen binnen het programma Onderzoek en Innovatie voor een duurzame kalversector

In dit hoofdstuk wordt per onderzoeksonderwerp een beschrijving gegeven over de wijze waarop SBK hier invulling aan wil geven. De reeds voorgenomen specifieke projecten zelf staan beschreven in de bijlage: Innovatie en onderzoeksprojecten. Het programma Onderzoek en Innovatie voor een duurzame kalversector is echter niet beperkt tot deze projecten.

Ambities van SBK met het programma Onderzoek en Innovatie voor een duurzame kalversector zijn:

- te komen tot verbeterde methoden en technieken voor effectievere kalverhouderij in termen van diergezondheid, dierenwelzijn, voedselveiligheid, omgeving en andere keteninnovatieve toepassingen met hoogwaardig en duurzaam kalfsvlees als eindresultaat;
- het ontwikkelen van bedrijfsstrategieën die bijdragen aan een duurzamere keten (incl. ketenverantwoording);
- kennisverspreiding naar de kalvereigenaar;
- het ontsluiten en vergaren van (buitenlandse) kennis;
- onderzoek naar en kennisverspreiding over calamiteiten (opkomende (onbekende) dierziekten);
- grensverleggende innovaties;
- het verbeteren van het maatschappelijk beeld over de kalversector;

Het zwaartepunt van dit programma – ca. 80 - 90% van het budget – ligt op onderzoek naar diergezondheid, voedselveiligheid en klimaat, milieu en duurzaamheid, bij voorkeur in samenhang met elkaar. Dit onderzoek kent verschillende aspecten, variërend van fundamenteel onderzoek tot het verspreiden van kennis via onder andere vakbladen en websites.

SBK acht het van belang dat zij in het geval dat de sector plotseling wordt geconfronteerd met een calamiteit (lees: dierziekte of contaminatie), in staat is om in overleg met experts snel en gericht onderzoeken te kunnen initiëren zodat het verdienmodel van een kalvereigenaar in een dergelijke

situatie zoveel mogelijk gehandhaafd kan worden. Hiertoe reserveert SBK jaarlijks een calamiteitenonderzoeksbudget (circa 5-10% van het budget), dat indien onbenut, jaarlijks vrijvalt voor onderzoek zoals in dit programma bedoeld.

Tot slot wenst SBK binnen de grenzen van dit programma, ruimte te bieden aan onderzoek naar grensverleggende innovaties (circa 5-10% van het budget). Het betreft de ontwikkeling van concepten die de focus leggen op nieuwe kansen én markten, bijdragen aan verduurzaming en/of prikkelend werken over het actuele beeld over en in de kalversector.

2.1 Diergezondheid (inclusief dierenwelzijn)

Het algemene doel van dit thema is o.a. door veterinaire onderzoek de aanpak van diverse bedrijfsgebonden ziekten te verbeteren, opdat de diergezondheid en dierenwelzijn op bedrijven verder verbeterd wordt. Dit betreft onderzoek dat buiten de door de overheid verplichte taken voor besmettelijke dierziekten en (basis)monitoring vallen.

Het bestrijden en monitoren van bestrijdingsplichtige dierziekten is een wettelijke (overheids-)taak. De kosten hiervoor vallen niet onder de reikwijdte van deze onderzoeks- en innovatieagenda. Het bestrijden van infectieziekten, die inheems zijn in Nederland, is grotendeels een aangelegenheid van de sector zelf en wordt via dit onderzoeksthema opgepakt.

Het doel van het onderzoeksonderwerp diergezondheid is het verkrijgen van een vitaal, gezond en duurzaam vleeskalf, zodat de diergezondheid en het dierenwelzijn van de vleeskalveren in de kalverhouderij en daaruit volgende bedrijfsresultaten optimaal zijn. Binnen het programma Onderzoek en Innovatie voor een duurzame kalversector wordt er bij het onderwerp diergezondheid met name gefocust op de fysieke gesteldheid van de vleeskalveren. Een optimale fysieke gesteldheid vormt immers de basis van een optimale diergezondheid en dierenwelzijn. Daarnaast zal het ontwikkelen van een gezondheids- en welzijnsscore de verbetermogelijkheden en prestatie in verhouding tot andere kalverhouderijen in beeld brengen.

Door het uitvoeren van cross-sectioneel veterinaire onderzoek naar o.a. de noodzaak tot het verbeteren van de bestrijding of preventie van diverse rundveeziekten wordt de diergezondheidsstatus op kalverhouderijen verhoogd. Een verbeterde gezondheidsstatus betekent een verbeterd dierenwelzijn, verlaagd antibioticagebruik, verhoogde kwaliteit van de (export)producten, verbeterd rendement op de bedrijven en het versterken van de duurzame exportpositie van de kalversector in de internationale handel. Onderzoek is ook gericht op het verbeteren van de diagnostiek, preventie en innovatie in en/of bij de behandeling van dierziekten. Kennisontwikkeling en -verspreiding is daarbij een belangrijk hulpmiddel en relevant voor alle Nederlandse kalvereigenaren. Onderzoek naar diergezondheid is pre-competitief: het vormt de basis voor goede bedrijfsresultaten en het optimaliseren van de gezondheid van de vleeskalveren. Dit onderzoeksonderwerp omvat relevante aspecten voor een vitaal, gezond en duurzaam vleeskalf, te weten:

- **Preventie diergezondheid**

Het doel van deze samenwerking op het gebied van onderzoek en kennisverspreiding o.a. in de kalverhouderij is op langere termijn een verdere reductie van het gebruik van antibiotica, een verbetering op het gebied van diergezondheid, dierenwelzijn en een hoger bedrijfsrendement. Voorkomen is beter dan genezen. Een vitaal en gezond vleeskalf heeft geen of nauwelijks

diergeneesmiddelen nodig. Kalvereigenaren streven daarom naar een uitbreiding van de preventieve diergezondheidszorg. Het overgrote deel van de Nederlandse vleeskalveren is afkomstig van de melkveehouderij. Als een vleeskalf vitaal en gezond vertrekt vanaf de melkveehouderij, dan maakt het vleeskalf een optimale start bij de kalvereigenaar. De basis van een goede gezondheid van een vleeskalf is afhankelijk van het handelen van de melkveehouder in de eerste uren na de geboorte van het vleeskalf (o.a. tijdige biestverstrekking). Gebleken is dat verbetering op dit gebied noodzakelijk is. Kennisontwikkeling en/of verspreiding vanuit de kalversector over bijvoorbeeld voeding, prestatiegegevens van het op het melkveebedrijf geboren vleeskalf kan daaraan bijdragen. Preventieve diergezondheid speelt een grote rol in het verkrijgen van gezonde, duurzame vleeskalveren (en koeien) die veilig voedsel produceren. De kalversector wil daarom in samenwerking met de melkveesector een gezonde en effectieve opfok van kalveren op melkveehouderijen stimuleren m.b.v. onderzoek, te ontwikkelen kengetallen en d.m.v. het delen van kennis en kunde.

Daarnaast is kennisontwikkeling nodig over ziekten die voorkomen op het kalverbedrijf en mogelijk een relatie hebben met het melkveebedrijf waar de kalveren zijn geboren (bv. Mannheimia). Deze kennisontwikkeling is nodig om preventief te kunnen handelen dan wel een behandelstrategie te kunnen ontwikkelen.

- **Eradicatie bedrijfsgebonden dierziekten**

Onderzoek naar een optimale aanpak van de bestrijding vormt hiervoor de basis. Met de uitkomsten van het onderzoek kan de individuele kalvereigenaar inspelen op en zijn verdienmodel optimaliseren naar de ontwikkelingen van de bestrijding in een latere fase. Aangifteplichtige ziekten worden streng gecontroleerd door de overheid. Bij bedrijfsgebonden dierziekten is de kalvereigenaar aangewezen op zichzelf. De Nederlandse rundsector, waaronder de kalversector, streeft naar een gezonde, duurzame rundvee- en kalverstapel welke veilig voedsel produceert, met aandacht voor dierziekte preventie, bewust en verantwoord antibioticagebruik. De rundveesector wil in alle deelsectoren bepaalde bedrijfsgebonden ziekten, zoals IBR en BVD, en zoönosen zoals Salmonella bestrijden om zo efficiëntere bedrijfsvoering te realiseren. Door de bestrijding kan de gezondheidsstatus van o.a. de kalveren worden verhoogd, het antibioticagebruik en daarmee de veterinaire kosten in o.a. de kalverhouderij worden verlaagd. Een collectieve aanpak van deze bedrijfsgebonden ziekten is de enige mogelijkheid.

- **Voeding**

De kwaliteit en samenstelling van diervoeding heeft een directe impact op de darmgezondheid en immuniteit van het vleeskalf. Diervoeding is continu aan innovatie onderhevig. Dit is echter vaak gericht geweest op het verbeteren van de voederconversie. Vanuit de sector en de maatschappij is er een sterke behoefte aan gezondheidsversterkende en welzijnsvriendelijke voerstrategieën. Daarnaast is er behoefte aan om meer rekenschap te geven ten aanzien van milieu en duurzaamheid. Het innoveren van het huidige voerconcept naar een duurzaam en maatschappelijk gewaardeerd voerconcept is daarom noodzaak. Speerpunten nu zijn o.a. onderzoek naar het verbreden van een duurzaam grondstoffenpakket, het verbeteren van de (darm- en long)gezondheid, het optimaliseren van de rol van de pens in de voeding, emissies als gevolg van voeding en de beschikbaarheid van essentiële toevoegingsmiddelen. Deze speerpunten blijven ook de komende jaren nog van toepassing.

- **Verzorging**

Zorgdragen voor een goede gezondheid en welzijn van vleeskalveren is een basisvereiste voor iedere kalvereigenaar. Verbeteringen in de wijze waarop vleeskalveren worden gehouden leiden immers niet alleen tot een verbetering van de kwaliteit van leven van de vleeskalveren, maar ook tot een verbetering van diergezondheid, verbetering van technische resultaten en daarmee ook het verdienmodel van de kalvereigenaar. Hier komt de optimale dierverzorging en huisvesting om de hoek kijken. De kalvereigenaren willen onderzoek uitvoeren naar optimalisering van de verzorging en huisvesting wat uiteindelijk moet leiden tot basisinformatie waaruit verzorgings- en huisvestingsconcepten en mogelijk ook bedrijfsspecifieke gezondheidsplannen ontwikkeld kunnen worden. De bedrijfsspecifieke gezondheidsplannen moeten de kalverhouder en de dierenarts basisinformatie bieden in het vormgeven van de optimale verzorging. Een 'gezondheids- en welzijnsscore' kan als instrument daarvoor ondersteuning bieden aan de kalvereigenaar.

- **Transport**

Transport is een belangrijk aspect bij het streven naar duurzamere en vitalere vleeskalveren. Afhankelijk van het land en plaats van geboorte kan de transportduur van een kalf op weg naar een Nederlandse kalverhouderij uiteenlopen van enkele tot meerdere uren. Optimale transportcondities en de juiste opvang van jonge kalveren op rust- en/of verzamelcentra zijn daarom basisrandvoorwaarden voor een vitaal en duurzaam vleeskalf. Naast de invloed van transport(duur) zijn de kalveren afkomstig van verschillende lidstaten en houderijen. Dit betekent dat de kalveren verschillende gezondheidsstatussen hebben.

Op het gebied van transport zoekt SBK continu naar verbetering van de transportcondities en de opvang van jonge kalveren op rust- en verzamelcentra en in de kalverhouderij om zo verdere verbetering van verzorging(sconcepten), diergezondheid, dierwelzijn, en verdere reductie in het antibioticagebruik te bewerkstelligen. Onderzoek op het gebied van transport en vervolgens de toepassing van verbetermogelijkheden zijn ook van belang ter ondersteuning van het imago en maatschappelijke acceptatie. Dit onderzoek is daarom van belang voor alle kalvereigenaren en is precompetitief en kent geen directe commerciële belangen. Een betere diergezondheid en lager antibioticagebruik dragen positief bij aan het verdienmodel van de kalvereigenaar.

Vanuit het onderzoeks- en innovatieonderwerp "Diergezondheid" wil SBK d.m.v. onderzoek en innovatie o.a. werken aan:

- ✓ het verbeteren van de kwaliteit van het jonge vleeskalf;
- ✓ inzicht in de prevalentie van bedrijfsgebonden ziekten;
- ✓ het verbeteren van de preventieve kalvergezondheidszorg;
- ✓ het verbeteren van de hygiëne in de kalverketen;
- ✓ het vroegtijdig signaleren van dierziekten (aanvullend op de basismonitoring);
- ✓ het verbeteren van de diagnostische hulpmiddelen voor de kalverhouderij;
- ✓ het verlagen van het antibioticagebruik en – resistentieontwikkeling;
- ✓ het verbeteren en optimaliseren van de voeding (waaronder de rol van de pens in de voeding), (darm- en long)gezondheid en immuniteit en in relatie tot duurzaamheid;
- ✓ het optimaliseren van transportcondities;
- ✓ het verbeteren van de (opvang)condities op de verzamelcentra en kalverhouderij;
- ✓ het ontwikkelen van een voor de praktijk bruikbare gezondheids- en welzijnsscore;

- ✓ het verbeteren van het stalklimaat o.a. door het verlagen van emissies in de stal (en naar de omgeving).

De reeds voorgenomen specifieke projecten staan beschreven in de bijlage: Innovatie- en onderzoeksprojecten.

2.2. Voedselveiligheid en Volksgezondheid

Het onderzoeksonderwerp voedselveiligheid en volksgezondheid is gericht op het garanderen en borgen dat Nederlands kalfsvlees blijft voldoen aan de hoogste Europese kwaliteit- en voedselveiligheidsnormen ten behoeve van de gezondheid van mens en dier.

Kennisontwikkeling en -verspreiding binnen dit onderzoeksonderwerp is relevant voor alle Nederlandse kalvereigenaren. Onderzoek naar voedselveiligheid is pre-competitief, kent geen directe commerciële belangen, maar is van groot belang voor het behouden van de duurzame exportpositie van de Nederlandse kalvesector in de internationale handel. Van het Nederlandse kalfsvlees wordt 90% geëxporteerd. Het Nederlandse kalfsvlees is wereldwijd bekend om zijn hoogwaardige kwaliteit. Het verdienmodel van kalvereigenaar is hier in belangrijke mate van afhankelijk. Dit onderzoeks- onderwerp omvat alle relevante aspecten voor het garanderen en borgen van de hoogwaardige kwaliteit van het Nederlandse kalfsvlees, te weten:

- **One Health**

SBK staat achter het One Health-principe: gezonde mensen en dieren door verminderen van antibioticaresistentie en infectieziekten. In het kader van de aanpak van de resistentie ontwikkeling van bacteriën tegen antibiotica die veterinair worden ingezet is kennis over resistentie ontwikkeling van belang om handelingsperspectief voor individuele kalvereigenaren te verkrijgen. Voor een toekomstbestendig verdienmodel zal dit meer en meer een basisrandvoorwaarde gaan vormen.

Kalvereigenaren vinden het daarom van belang om aandacht te besteden aan kennisontwikkeling/onderzoek rondom antibioticagebruik en -resistentie, zodat kalvereigenaren effectief en efficiënt kunnen sturen met maatregelen om antibioticaresistentie zoveel mogelijk tegen te gaan. Onderwerpen die hieronder vallen zijn o.a. luchtwegproblemen bij vleeskalveren, persistentie van resistentiegenen in ecosystemen, et cetera.

- **Borging voedselveiligheid en kwaliteit**

Om de kwaliteit van deze borging up-to-date te houden en hier op Europees gebied een voorloper in te blijven, moet onderzoek worden uitgevoerd naar o.a. nieuwe analysemethoden en nieuwe stoffen. De borging van voedselveiligheid en kwaliteit impliceert ook onderzoek naar verbeterde vachthygiëne in huisvestingssystemen, met daarbij speciale aandacht voor vloersystemen.

Een onbesproken garantie over de voedselveiligheid en kwaliteit van het kalfsvlees, verzekert immers de afzetmogelijkheden van het vlees en daarmee het verdienmodel van de kalvereigenaar. Om de voedselveiligheid en -kwaliteit te borgen monitort de Nederlandse kalvesector de aanwezigheid van kritische stoffen in de keten. Het betreft zowel verboden stoffen als residuen van toegelaten middelen. De monitoring wordt uitgevoerd in de diverse schakels van de keten, namelijk diervoer, vleeskalveren en dierlijke producten (o.a. kalfsvlees). Met behulp van deze monitoring kunnen garanties over de kwaliteit van het kalfsvlees afkomstig uit Nederlandse slachterijen worden afgegeven.

- **Ziekteverwekkers**

Ziekteverwekkers zijn bacteriën, virussen, schimmels of andere micro-organismen waar mensen en dieren ziek van worden. Voor de gezondheid en voedselveiligheid van mens en dier is het van groot belang om te weten wat het verloop is van ziekten in de kalverpopulatie en de rundveestapel. Dit onderzoek vormt geen onderdeel van de basismonitoring uit het Convenant Diergezondheidsfonds. De kalvereigenaar is door het onderzoek ook in staat betere keuzes te maken voor een beter verdienmodel.

Door het uitvoeren van cross-sectioneel onderzoek wordt de prevalentie van belangrijke ziekten inzichtelijk en kan er op basis van deze gegevens al dan niet besloten worden tot een (bestrijdings-) aanpak van de ziekte. Het uitvoeren van dergelijk onderzoek is van belang voor de gezondheid van mens en dier.

Vanuit het onderzoeksonderwerp “Voedselveiligheid en Volksgezondheid” wil SBK d.m.v. onderzoek o.a. werken aan:

- ✓ het tegengaan van het gebruik van nieuwe (nog onbekende) verboden stoffen;
- ✓ nieuwe detectieprogramma's voor bekende en onbekende stoffen;
- ✓ aandacht voor het aspect van vachthygiëne in nieuwe stalsystemen op basis van een brongerichte aanpak van emissiereductie;
- ✓ interventie maatregelen van antibioticaresistentie en de attributie daarvan naar voedsel en ecosystemen.

De reeds voorgenomen specifieke onderzoeken staan beschreven in de bijlage: Innovatie- en onderzoeksprojecten.

2.3. Klimaat, milieu en duurzaamheid

Voor een duurzame kalversector geldt dat mens, milieu en welvaart onderling in evenwicht moeten zijn. Het onderzoeksonderwerp klimaat en duurzaamheid richt zich zowel op de individuele onderdelen mens, milieu, welvaart als de onderlinge samenhang en/of trade-off.

Voor het realiseren van een duurzame (export)markt is het noodzakelijk om als sector te investeren in keteninnovatie om op een zo effectief, efficiënt, hoogwaardig en diervriendelijk mogelijke manier, kalfsvlees te produceren voor de internationale handel. Internationale concurrentie op basis van kostprijs wordt steeds moeilijker in Nederland. Informatie over de voetafdruk, gezondheid en welzijn wordt steeds belangrijker. (Harmonisatie van) Data-uitwisseling met het oog op afzet- en product-innovatie zijn hiervoor nodig. Het doel van het onderdeel keteninnovatie is het verhogen van het bedrijfsrendement (en ketenrendement) door middel van integrale ketensamenwerking en crossovers. Keteninnovatie heeft o.a. betrekking op de onderzoeken omtrent vitaal, gezond en duurzaam vleeskalf, stalklimaat, klimaatmonitoring, meststoffen uit nieuwe stallen tot veld en verduurzaming van de keten.

Voor een duurzame sector is produceren met zo min mogelijk emissies naar de omgeving en daaraan gerelateerd een goed stalklimaat, met name de luchtkwaliteit, relevant. Een verbetering van het stalklimaat vermindert de kans op luchtwegaandoeningen bij kalveren (positief effect op diergezond-

heid, welzijn en technisch resultaat). Minder emissies uit de stal dragen bij aan een beter milieu en minder geurhinder. Dit heeft ook invloed op het beeld van de maatschappij over de sector.

Kennisontwikkeling en -verspreiding binnen dit thema is relevant voor alle Nederlandse kalvereigenaren. Onderzoek naar innovatieve oplossingen, buiten de bestaande mogelijkheden voor bijvoorbeeld mestverwerking, voor economische, verduurzamings- en maatschappelijke vraagstukken is pre-competitief, kent geen directe commerciële belangen, maar vormt wel de basis voor het oplossen van de vraagstukken in de kalversector en andere veehouderijsectoren. Dit onderzoeksonderwerp omvat alle relevante aspecten om tot dergelijke oplossingen te komen, te weten:

- **Kringlooeconomie**

De voorraad grondstoffen op de aarde slinkt drastisch. Europa is als wereldeconomie het meest afhankelijk van geïmporteerde hulpbronnen. Restproducten uit de kalverhouderij, waaronder mest, moeten daarom gezien worden als kans om deze bronnen aan te vullen. De kringlooeconomie wordt al volop toegepast in de kalversector, bijvoorbeeld door mestvergisting, maar een betere kwalitatieve aansluiting van vraag en aanbod is noodzakelijk. De kalvereigenaren willen kringlopen beter sluiten door de kringlooeconomie verder te concretiseren rondom kalvermest d.m.v. onderzoek naar betere verwaarding van de kalvermest door betere aansluiting op de behoefte op de afzetmarkten. De kostprijs voor het afzetten van mest is dermate hoog, dat het invloed heeft op het verdienmodel van de kalvereigenaar. In belang van alle kalvereigenaren moeten nieuwe concrete stappen gezet worden om het economisch en maatschappelijk dilemma rondom de mestproblematiek definitief op te lossen en mest als waardecreator te ontwikkelen. Daarnaast bestaat behoefte aan meer kennis om in het licht van het Klimaatakkoord van Parijs en het 'stikstofdossier' te kunnen inspelen op een reductie van CO₂- en ammoniakemissie. Om de emissie van broeikasgassen en ammoniak te kunnen reduceren wordt onderzoek gedaan naar emissiearme stallen op basis van een brongerichte aanpak. Om de effecten van de kalversector op klimaat in binnen- en buitenland te bepalen wordt een klimaatmonitor ontwikkeld samen met de veehouderijsectoren in Nederland inclusief reductieopties en hun milieuwinst.

- **Ketensamenwerking**

De kalversector en de melkveesector zijn door kalveren nauw met elkaar verbonden en ketensamenwerking lijkt daarom een logisch vervolg, maar vanzelfsprekend is het niet. Als de keten (kalversector, transport en logistiek en melkveesector) als geheel goed presteert, dan komt dat alle kalvereigenaren ten goede en vice versa. Ketensamenwerking speelt een zeer belangrijke rol in de onderzoeken naar gezamenlijke bestrijding van IBR/BVD en vitaal, gezond en duurzaam vleeskalf. Ketensamenwerking begint met gezamenlijk onderzoeksonderwerpen en de financiering daarvan, maar streeft ook kennisverspreiding na. Hiervoor zijn de volgende elementen denkbaar:

- integratie van processen;
- externe integratie (verlengen van de keten);
- geharmoniseerde data-uitwisseling met het oog op afzet- en productinnovatie;
- gezamenlijke doelstellingen en eenzelfde focus;
- 'partnering' om lange termijn relaties te bouwen (project ongebonden samenwerking).

Indien van toepassing dragen ook de melkveehouderij en vleesveehouderij bij aan de financiering van de onderzoeks- of innovatieprojecten.

Ketensamenwerking en daarbij behorend onderzoek en kennisontwikkeling en -uitwisseling is van belang om de kalversector en daarmee de kalvereigenaren vitaal en maatschappelijk gewaardeerd te houden, nu en in de toekomst.

3. Meerjarig

Onderzoek en kennisontwikkeling op de in hoofdstuk 2 uitgewerkte onderzoeksonderwerpen is vooral meerjarig. Het effect van een bedrijfsspecifieke of sector overkoepelende keuze is soms seizoensafhankelijk en heeft vaak langere tijd nodig om zich uit te kristalliseren. Dierlijk onderzoek is daarnaast vaak arbeidsintensief.

In verband met het bovenstaande heeft SBK besloten zich tot ten minste 31 december 2027 aan dit programma te conformeren onder het voorbehoud van een algemeen verbindend verklaring. Dit sluit overigens niet uit dat eenjarige projecten geen onderdeel kunnen vormen van dit programma of tussentijds bijstelling nodig is. Ook eenjarige projecten kunnen, mits deze passen binnen de in dit programma geformuleerde onderzoeksonderwerpen, bijdragen aan de verbetering van het verdienmodel van de kalvereigenaar. Denk hierbij aan projecten die bijdragen aan de kennisontwikkeling van de kalvereigenaar, zodat een kalvereigenaar beter in staat is om bedrijfsspecifieke keuzes te maken. Ook niet-aangesloten kalvereigenaren kunnen invloed hebben op het programma door onderzoeks-ideeën of -voorstellen in te dienen bij SBK. De onderzoeks-ideeën of -voorstellen zullen door het SBK-bestuur beoordeeld worden.

SBK schat in dat meer dan 75% van de onderzoeken en innovatieprojecten in dit programma een meerjarig karakter zal hebben. In haar jaarverslag maakt SBK inzichtelijk welk deel van het programma uit meerjarig onderzoek en welk deel van het programma uit éénjarige projecten bestaat.

4. Budget

Onderzoek naar de basisrandvoorwaarden heeft grote invloed op bedrijfsspecifieke keuzes. Zonder onderzoek naar de basisrandvoorwaarden verliest de kalversector innovatievermogen en op termijn zijn bestaansrecht en zullen doelen die nodig zijn voor het schragen van het verdienmodel, zoals vitalere en duurzamere vleeskalveren, reductie antibioticagebruik en -resistentie en verhoging van de duurzaamheid, niet worden behaald.

De onderzoeksonderwerpen zijn relevant en van belang voor alle kalvereigenaren en richten zich primair op de verbetering van het vleeskalf en producten daarvan in al zijn facetten in de kalverketen. Om onderzoek op de onderzoeksonderwerpen te financieren is een door alle aangesloten en niet-aangesloten marktdeelnemers (kalvereigenaren) af te dragen bijdrage per vleeskalf een logische keuze omdat het profijt dat een kalvereigenaar heeft van de resultaten van het programma grotendeels gerelateerd is aan het vleeskalf.

SBK wil vanuit dit programma tot en met 31 december 2027 jaarlijks maximaal € 1,0 miljoen inzetten op de onderzoeken die passen binnen de basisrandvoorwaarden. Voor de totale duur van het programma gaat het om een budget van maximaal € 7 miljoen. Daar waar mogelijk zoekt de SBK naar meerwaarde (multiplier) met derden, zoals overheid en private instellingen, om de beschikbare middelen zo optimaal mogelijk te kunnen aanwenden.

Met dit budget voor onderzoek en innovatie wil SBK inspelen op de steeds hogere eisen die worden gesteld aan de kwaliteit, diergezondheid, dierenwelzijn en duurzaamheid, zodat de kalvereigenaar kan blijven werken vanuit een toekomstbestendig en verbeterd verdienmodel. SBK werkt vanuit een jaarlijks terugkerende cyclus. Onderzoeken en innovatieprojecten worden afgerond en ‘de ruimte’ die daardoor ontstaat wordt opgevuld met nieuwe relevante onderzoeken en/of projecten: iedere kalvereigenaar kan wensen voor onderzoek en innovatie indienen. Deze wensen vormen de basis voor het jaarlijkse programma. Hoe het budget over de diverse onderzoeksonderwerpen wordt verdeeld, is vooraf niet exact in te schatten. Wel is richting te geven hoe de ambities zich verhouden tot het budget (zie tabel 1). In dit budget is rekening gehouden met onder andere de financiering van de uitvoeringskosten (dit is een beperkt deel van het budget).

Tabel 1 geeft een richting aan over hoe de ambities zich verhouden tot het budget.

Tabel 1: Totaal overzicht van ambities in verhouding tot budget

Thema	Budget (indicatie)
Diergezondheid en dierenwelzijn	€ 2,5 miljoen
Voedselveiligheid	€ 1,35 miljoen
Klimaat, milieu en duurzaamheid	€ 2,5 miljoen
Calamiteiten	€ 0,5 miljoen
Uitvoeringskosten	€ 0,15 miljoen
Budget meerjarenprogramma (t/m 31-12-2027)	€ 7 miljoen

De verplichte financiële bijdrage zal uitsluitend worden benut voor de kosten die dit programma met zich meebrengt (kosten van onderzoek en innovatieprojecten en de verspreiding van de onderzoeksresultaten) en de kosten van de uitvoering van dit programma. Dit betreft:

- kosten van coördinatie van onderzoek;
- kosten van kennisverspreiding van onderzoek en innovatieprojecten (voor zover dit geen deel uitmaakt van het onderzoeks- of innovatieproject);
- kosten van het systeem voor registratie van kalvereigenaren die verplicht zijn de financiële bijdrage te voldoen;
- kosten van de jaarlijks verzameling van gegevens over het aantal vleeskalveren waarover de financiële bijdrage wordt berekend;
- niet gedekte kosten van inning en incasso;
- kosten van communicatie over het programma en de verplichtingen.

5. Verantwoording

5.1 Belang voor aangesloten en niet-aangesloten kalvereigenaren

SBK heeft dit programma in overleg met de vertegenwoordigers van de brancheorganisaties in het SBK-bestuur ontwikkeld in het belang van de Nederlandse kalvereigenaren. Het SBK-bestuur is samengesteld uit 2 vertegenwoordigers vanuit de vakgroep vleeskalverhouderij van LTO-Nederland, 2 risicodragende vertegenwoordigers van Nevedi, 2 risicodragende vertegenwoordigers van de COV, een risicodragend lid niet deel uitmakend van één van de voornoemde organisaties en een onafhankelijke voorzitter. SBK onderstreept de wenselijkheid van een programma onderzoek en innovatie voor de kalversector als geheel. Het programma is primair gericht op het vleeskalf of producten daarvan in de kalverhouderij, maar ook in voorliggende schakels vanaf geboorte. De onderzoeks- en innovatie-activiteiten zijn voorts in gelijke mate van belang voor de bij SBK aangesloten en de niet bij SBK aangesloten kalvereigenaren. Beide categorieën kalvereigenaren kunnen de resultaten van het programma gebruiken ter versterking van hun verdienmodel. De onderwerpen zijn namelijk allemaal gericht op de versterking van de basisrandvoorwaarden voor het opereren van kalvereigenaren. Gelet op deze omstandigheid is het gerechtvaardigd ook van niet bij SBK aangesloten kalvereigenaren een verplichte financiële bijdrage te vragen voor de uitvoering van dit programma.

5.2 Jaarlijkse verantwoording budget

Het budget is vastgesteld door SBK. Op basis van ervaring met onderzoek is bekend welke bijdragen maximaal gemoeid zijn met het uitvoeren van onderzoeken op genoemde onderzoeksonderwerpen. Hierbij is rekening gehouden met wat SBK goed en doelmatig kan coördineren. Jaarlijks zal SBK in haar jaarverslag inzichtelijk maken welk budget er aan welke onderzoek of innovatie is besteed.

Bijlage: Innovatie en Onderzoeksprojecten

Er zijn drie innovatie en onderzoeksonderwerpen vastgesteld: diergezondheid (inclusief dierenwelzijn), voedselveiligheid en volksgezondheid en klimaat, milieu en duurzaamheid. De projecten hangen nauw met elkaar samen en zodoende zijn er ook dwarsverbanden te leggen tussen de verschillende projecten. Hierdoor worden integrale oplossingen ontwikkeld die strekken over meerdere schakels in de kalverhouderij, maar die ook strekken over meerdere sectoren en onderzoeksonderwerpen. De aanpak van antibioticareductie is hier een voorbeeld van. In de aanpak van antibioticareductie wordt kennis ontwikkeld die gerelateerd is aan zowel klimaat, milieu en duurzaamheid, voedselveiligheid en volksgezondheid, diergezondheid als dierenwelzijn.

Daar waar sprake is van projecten welke gezamenlijk worden uitgevoerd met de melkveehouderij en/of overige rundveehouderij, vindt financiering plaats op basis van een vooraf bepaalde verdeelsleutel.

1 DIERGEZONDHEID INCLUSIEF DIERENWELZIEN

Project: Pathologisch en epidemiologisch onderzoek naar oorzaken Mannheimia haemolytica in de kalverhouderij

Kernpunten:

- Verhogen diergezondheid
- Verhogen voedselveiligheid
- Verlaging antibioticagebruik
- verhoging ketenrendement
- verbetering maatschappelijk beeld

Doelgroep:

kalverhouderij

Projectomschrijving:

Het project is een vervolg op het typeringsonderzoek van Mannheimia stammen in de melkvee- en kalverhouderij dat in 2020 wordt afgerond. Duidelijk is geworden dat de Mannheimia stammen in de melkveehouderij en kalverhouderij verschillen. Dit biedt kansen voor de zelfstandige aanpak in de kalverhouderij. Het project zal zich richten op de pathologische en epidemiologische oorzaken van Mannheimia in de kalverhouderij. Met behulp van pathologie wordt gekeken naar hoe en waar de Mannheimia bacterie het lichaam inkomt, waar hij zich ophoudt en hoe hij vervolgens borst- en buikvlies infecteert. Daarnaast worden dier- en bedrijfsfactoren met behulp van een enquête op een groot aantal kalverbedrijven in beeld gebracht. De resultaten van dit onderzoek moeten mogelijkheden in beeld brengen om te komen tot een preventiebeleid dan wel een adequate behandelstrategie.

Project i.o.: Ontwikkeling gezondheids- en welzijnsscore

Kernpunten:

- Verbetering dierenwelzijn
- Verhoging diergezondheid
- Verlaging antibioticagebruik
- Verhoging ketenrendement
- Verbetering maatschappelijk beeld

Doelgroep:

Kalverhouderij

Projectbeschrijving:

Het project heeft als doel het inzichtelijk maken van de diergezondheids- en welzijnstoestand op het kalverbedrijf. Hiervoor wordt gekeken naar beschikbare data, zoals antibioticagebruik, sterfte, maar ook gekeken naar nieuwe data. De resultaten van het PPS Vitaal, gezond en duurzaam kalf zullen hiervoor deels de input zijn, maar er wordt ook gekeken naar informatie op basis van protocollen uit de welzijnsmonitor, bijv. in relatie tot pathologiegegevens.

2 VOEDSELVEILIGHEID EN VOLKSGEZONDHEID

Project: Ontwikkeling aanpak salmonella op vleeskalverbedrijven

Kernpunten:

- Verhoging voedselveiligheid
- Verhoging diergezondheid en –welzijn
- Verlagen kosten diergezondheid
- Verhogen rendement

Doelgroep:

Kalversector

Het project heeft als doel het ontwikkelen van handvaten voor de aanpak van salmonellose op kalverbedrijven. Uit monitoring blijkt dat een substantieel deel van de salmonella-uitbraken voorafgaand door een eerdere besmetting op hetzelfde bedrijf. Door middel van een protocol en adviesmodule kunnen getrainde dierenartsen en adviseurs kalverhouders gerichte adviezen geven om de salmonellaproblemen op het bedrijf aan te pakken en te voorkómen. Onderdeel vormt een studiemiddag voor dierenartsen, adviseurs en kalverhouders.

Project: Plan van aanpak Vitaal, gezond en duurzaam kalf

Kernpunten:

- Verbetering en verhoging diergezondheid m.n. kalvergezondheid
- Verlaging antibioticagebruik
- Verhoging ketenrendement
- Optimaliseren samenwerking tussen kalverhouders, melkveehouders en veehandel

- Verbetering maatschappelijk beeld

Doelgroep:

Kalversector
Veehandel
Melkveesector

Projectbeschrijving:

De melkveehouderij, collecterende veehandel en kalversector willen samen werken aan een vitaal, duurzaam en gezond vleeskalf. Het doel is een verbetering van de kwaliteit kalveren afkomstig van de melkveehouderij bestemd voor de vleeskalverhouderij, waarbij er een kwaliteitsimpuls komt bij de opfok op melkveebedrijven en waarbij de vleeskalverhouderij de opvang van jonge vleeskalveren kan verbeteren om zo specifieke aandoeningen verder te reduceren.

De sector heeft samen met de melkveehouderij en veehandel een systeem ontwikkelen waarmee ze informatie kunnen vastleggen en uiteindelijk met elkaar kunnen uitwisselen gericht op verbetering van de vitaliteit van het vleeskalf. In beginsel ligt de focus met name op het sluiten van de I&R-keten en de opfok van het jonge vleeskalf op de melkveehouderij. Voorzien is dit uit te breiden met gegevens over diergezondheid (BVD) en een terugkoppeling van prestatiegegevens uit de kalverhouderij.

De sector wil zich in samenwerking met de melkveehouderij en veehandel focussen op goede communicatie, kennisdeling, voorlichting en bewustwording over goede biestverstrekking, voeding en opfok van kalveren.

3 KLIMAAT, MILIEU EN DUURZAAMHEID

Project: Meststoffen uit nieuwe stallen tot veld

Kernpunten:

- Hergebruik van grondstoffen (kringlooeconomie)
- Oplossen mestoverschot
- Verlaging milieubelasting
- Bepalen investeringsrichtingen

Doelgroep:

Kalversector
Overige veehouderijsectoren (varkens, melkvee)
Akkerbouw
Mestverwerkers
Overheid

Projectbeschrijving:

Bij het streven naar kringlooplandbouw met minimale emissies naar het milieu zijn er twee belangrijke

ontwikkelingen: nieuwe stalsystemen in de veehouderij (o.a. scheiden van faeces en urine aan de bron) en juiste veldtoepassing waaronder precisielandbouw. Om afwenteling te voorkomen en minimalisatie van emissies te bereiken is afstemming van stal en veld noodzakelijk. Het project brengt in beeld en scherpt aan daar waar mogelijk, zodat de optimalisatie van (nieuwe) stalsystemen resulteert in optimale (praktische) meststoffen voor toepassing in het veld. Dit wordt teruggekoppeld in beide richtingen, van stalsystemen naar het veld en van het veld naar stalsystemen. De projectaanpak brengt de knelpunten in beeld en zoekt daar waar mogelijk aanvullende bewerkingen/maatregelen. Landbouwkundige, milieutechnische en economische analyses van verschillende scenario's op duurzaamheid leveren inzicht op om de juiste keuzes voor investeringsrichtingen voor zowel stalconcepten als de plantaardige productie om aan te sluiten bij de kringlooplandbouw. Ook de mogelijke businessmodellen en de randvoorwaarden hiervan worden vanuit verschillende scenario's geanalyseerd. Dit levert inzicht in de afhankelijkheden op basis waarvan investeringsrichtingen kunnen worden gekozen voor zowel stalconcepten als de plantaardige productie.

Project: Stalklimaat

Kernpunten:

- Brongerichte aanpak
- Verbeteren luchtkwaliteit in de stal
- Verminderen emissies naar omgeving
- Verhoging diergezondheid en -welzijn
- Verbetering voedselveiligheid d.m.v. vachthygiëne

Doelgroep:

Kalvesector

Projectbeschrijving:

De doelstelling van dit project is het ontwerpen van meerdere nieuwe technische concepten voor emissiearme oplossingen voor de kalverhouderij met als uitgangspunt een brongerichte aanpak van emissies (vooral ammoniak, geur en methaan) zodat tegelijk ook stalklimaat, diergezondheid (antibiotica reductie) en dierenwelzijn verbeteren. Dit leidt vervolgens tot een verbetering van de maatschappelijke acceptatie, werkplezier en rendement. De technische ontwerpen betreffen mogelijke afvoersystemen van mest en urine (dat zich al dan niet onder de vloer bevindt) in combinatie met het leefomgeving (welke zorg moet dragen voor leef- en ligcomfort) voor kalveren. Daarnaast zullen ook een aantal opties verkend worden voor de nabewerking en aanwending van de (eventueel primair gescheiden) mest en urine (om emissies verder in de keten te voorkomen en de mest duurzaam te kunnen verwerken).

Project: Klimaat monitor

Kernpunten:

- Inzichtelijk verschil tussen ketenbenadering en nationale benadering
- Verbeteren klimaatimpact
- Verbeteren maatschappelijk beeld

Doelgroep:

Kalversector
Melkveesector
Varkenssector

Projectbeschrijving:

Doel van dit project is om in de monitoring van klimaateffecten van de Nederlandse Agro & Food productie op basis van de ketenbenadering (levenscyclusanalyse) en de nationale benadering (schoorsteenbenadering) beter op elkaar te laten aansluiten. In de nationale benadering worden effecten van inspanningen buiten het primaire bedrijf en de Nederlandse grenzen niet aan de sector toegekend. Het betreft dan zowel het transparant maken van de verschillen, afstemming op het gebied van methodiek en data(bronnen) en het beter inzichtelijk maken van effecten van sectormaatregelen. Een onderdeel vormt ook communicatie aan breed publiek over de klimaatprestaties van de agro en food sectoren in Nederland.

Project: Monitoring milieuprestaties Nederlandse agrosector; naar een bedrijfsgestuurde aanpak

Kernpunten:

- Ontwikkelen van eenduidige indicatoren
- Normdocument voor milieu impact monitoring

Doelgroep:

Nederlandse agri-productiebedrijven
Overheid

Projectbeschrijving:

Nederlandse agri-productiebedrijven worden door verschillende partijen gevraagd (bovenwettelijke) milieuimpactdata te leveren van hun bedrijfsvoering en producten. Deze vragen komen van o.a. overheden, klanten, investeerders en maatschappelijke organisaties. De aard van de gevraagde informatie verschilt. Het kan gaan om resultaat-indicatoren op bedrijfs-, keten- of productniveau of, meer specifiek om inspannings- of effectindicatoren op bedrijfsniveau. De huidige manier van monitoren en rapporteren van deze informatie is niet optimaal. Ten eerste: de definities en meetmethoden van indicatoren zijn niet altijd even scherp of consistent gedefinieerd. Ten tweede: de overheid berekent een belangrijk deel van de emissies van landbouwbedrijven door modellering op sectorniveau in plaats van het optellen van (gemodelleerde) emissies van de individuele bedrijven.

Het agrobetriebsleven kan dit veranderen door proactief een systeem van agrobetriebsmonitoring te ontwikkelen dat betekenisvolle milieu-informatie oplevert voor alle relevante vragende partijen. Dit systeem zou idealiter modelmatige monitoring op landsniveau vervangen en tegelijkertijd de bron zijn voor het opbouwen van keteninformatie die internationaal gevraagd wordt.